

Prawne ramy nabywania kwalifikacji
dla potrzeb branż turystycznych.
Ocena istniejącego stanu
i propozycje zmian.
Ramy prawne kwalifikacji
na poziomie zawodowym i średnim

Prawne ramy nabywania kwalifikacji
dla potrzeb branż turystycznych.

Ocena istniejącego stanu
i propozycje zmian.

Ramy prawne kwalifikacji
na poziomie zawodowym i średnim

Opracowanie na podstawie Raportu „Prawne ramy nabywania kwalifikacji dla potrzeb branż turystycznych. Ocena istniejącego stanu i propozycje zmian. Ramy prawne kwalifikacji na poziomie zawodowym i średnim” przygotowanego przez – mgr Agnieszkę Borek i dr. Karola Świtaja

Raport: „Prawne ramy nabywania kwalifikacji dla potrzeb branż turystycznych. Ocena istniejącego stanu i propozycje zmian. Ramy prawne kwalifikacji na poziomie zawodowym i średnim” opublikowany jest na stronach Sektorowej Rady ds. Kompetencji Turystyka:

<http://www.pracodawcyturystyki.pl>

<http://www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka>

Analiza zawiera odniesienie do obowiązujących, na dzień jej sporządzenia, regulacji prawnych dotyczących kształcenia dla potrzeb zawodów turystycznych na poziomie zawodowym i średnim, jak również wnioski *de lege lata* w obszarze istniejących aktów prawnych oraz rekomendacje *de lege ferenda*.

Podstawowym wnioskiem raportu jest szeroko pojmowana konieczność znacznej poprawy obowiązujących regulacji prawnych dotyczących nabywania kwalifikacji dla potrzeb branż turystycznych. Obejmować powinna ona bowiem zarówno kwestie nomenklatury, w szczególności celem zapewnienia jednolitości oraz spójności pojęć i nazewnictwa we wszystkich aktach prawnych z tego zakresu, jak również uzupełnienie lub zmodyfikowanie zakresu nauczania do wykonywania danego zawodu tak w zakresie teorii, jak i praktyki.

Zaznaczyć przy tym wypada, że analizie poddano nie tylko zawody związane ściśle z branżami gastronomii i hotelarstwa (kelner, cukiernik, kucharz, technik obsługi turystycznej), ale również wszelkie te, które można zaliczyć do „zawodów turystycznych”. Do tych ostatnich zaliczyć należy przede wszystkim technika leśnika, technika hodowcę koni oraz technika geologa. W ramach analizy dokonano:

1. identyfikacji aktów prawnych dotyczących uzyskiwania stosownego wykształcenia na poziomie szkolnictwa zawodowego oraz średniego dla potrzeb branż wchodzących w skład sektora turystyki (turystyka *sensu stricte*, hotelarstwo i gastronomia);
2. rozróżnienia zawodów, poziomu wykształcenia niezbędnego do uzyskania każdego z nich i zadań wykonywanych w ich ramach;
3. podsumowania dotyczącego istnienia lub braku potrzeby zmian zidentyfikowanych w regulacjach prawnych.

W pierwszej, z wyżej wymienionych części, wskazano, że system powszechnie obowiązujących aktów prawnych regulujących kwestie kształcenia dla potrzeb branż turystycznych na poziomie szkolnictwa zawodowego i średniego jest bardzo rozbudowany. Wynika przede wszystkim z wprowadzonych reform oraz zmian w systemie oświatowym, co w dacie przygotowywania raportu – roku, w którym weszła w życie gruntowna zmiana systemu oświaty (likwidacja gimnazjów, rozwój szkół zawodowych oraz techników) – było szczególnie dostrzegalne.

Dlatego też przygotowując analizę autorzy skupili się na tych spośród nich, które obowiązują jako całość i nie znajdują się w okresie przejściowym w wyniku zastępowania ich nowym aktem prawnym, a przede wszystkim rzeczywiście poruszają zagadnienie stanowiące przedmiot niniejszego opracowania.

Następnie wskazano, że kształcenie i szkolenie zawodowe odgrywa zasadniczą rolę w identyfikowaniu potrzeb branży turystycznej.

Na poziomie szkoły średniej i branżowej (zawodowej) różni się ono znacząco w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Może to potencjalnie prowadzić do różnic w posiadanych kompetencjach. Autorzy analizy postulują dostosowywanie obszaru regulacyjnego do bieżących potrzeb zgłaszanych przez branże turystyczne.

Zasadnicze zmiany w tym obszarze powinny być zbieżne z preferencjami pracodawców branż turystycznych w zakresie sylwetki absolwenta szkolnictwa zawodowego. Celem kształcenia w obszarze turystyki jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego rynku usług turystycznych, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania w turystyce.

Na potrzeby analizy jej autorzy przyjęli systematykę opartą na rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860 z późn. zm.).

W tym duchu dokonano podziału zawodów w obszarze turystyczno-gastronomicznym, do tej kategorii dla potrzeb analizy zaliczono: pracownika pomocniczego obsługi hotelowej, technika turystyki wiejskiej, kelnera, technika hotelarstwa, technika obsługi turystycznej, cukiernika, kucharza, technika żywienia i usług gastronomicznych, technika leśnika, technika hodowca koni, technika geologa. Wymienione zawody nie stanowią jednak, jak zaznaczają autorzy, listy zamkniętej – nie ma charakteru enumeratywnego (*numerus clausus*).

Autorzy pominęli w analizie te zawody, na których zapotrzebowanie nie jest powszechne w branżach turystycznych (np. operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, piekarz, wędliniarz, technik technologii żywności).

Dokonując szczegółowej analizy podstaw nabywania kwalifikacji do wykonywania każdego z wyżej wskazanych zawodów autorzy przyjęli stały układ prezentacji obejmujący omówienie nabywanych kwalifikacji, wykonywanych zadań i ewentualnych zmian w tym obszarze, czyniąc to jednak jedynie w formie zarysu, gdyż materii tej poświęcona została ostatnia, trzecia część przygotowanej analizy.

W podsumowaniu – wnioskach raportu – wskazano przede wszystkim na potrzebę dokonania zasadniczych zmian w regulacjach prawnych dotyczących nabywania kompetencji do wykonywania omówionych zawodów w pierwszej kolejności w zakresie nazewnictwa i jednolitości pojęć, którymi posługuje się ustawodawca, dalej dostosowania ich do zmian prawodawstwa w turystyce – nowa ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, a także choćby w zakresie ochrony danych osobowych oraz ich uzupełnienia.

Podnoszono także potrzebę doprecyzowania przepisów oraz konieczność ich uzupełnienia, jak choćby w wypadku technika turystyki wiejskiej, o nowe umiejętności – mianowicie: sporządzania dokumentacji związanej z procedurami *check-in* i *check-out*, sporządzania regulaminów porządkowych obiektów, w których świadczone są usługi zakwaterowania.

W odniesieniu do zawodu kelnera wskazano między innymi na konieczność rozważenia możliwości osobom przygotowującym się do wykonywania tego zawodu zdobycia dodatkowej kwalifikacji jako sommelier (doradca w zakresie win). Natomiast w wypadku zawodu cukiernika dostrzeżono zawężające podejście do niego tj. jako zawodu *stricte* gastronomicznego pomijając całkowicie rozwijanie się turystyki gastronomicznej. Podobne wnioski wyprowadzono w odniesieniu do zawodu kucharza.

W odniesieniu do wielu zawodów wnioskowano o uzupełnienie nauczania praktycznego poprzez możliwość odbywania praktyk w Wojewódzkich Inspektoratach Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Odnosząc się do zawodów technika leśnika, technika hodowcy koni oraz technika geologa wskazano, iż wymogi w tych wypadkach sformułowano prawidłowo. Trafnie uwzględniono w nich także zachodzące zmiany wpisując w nie kwestie związane z turystyką.

Autorzy raportu wskazali na konieczność wytyczenia kierunków przyszłego kształcenia kadr na potrzeby branż turystycznych, a w konsekwencji stworzenie w przyszłości jednej regulacji obejmującej podstawy programowe kształcenia w zawodach i wyznaczanie poszczególnych kwalifikacji w zakresie sektorowych ram.

Brak myślenia systemowego powoduje bowiem, że znaczna część kwalifikacji nabywanych poza obszarem opisanym w sektorowej ramie kwalifikacji w sektorze turystyki nie przystaje do warunków rynkowych.

Sektorowa Rada
ds. Kompetencji
Turystyka

www.pracodawcyturystyki.pl
www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

